

"Naše děti i tančí", říká Petra Dudová, ředitelka Mateřské školy

Hrou za poznáním

Richard Kozohorský, autor rozhovoru

► Doufal jsem, že s přibývajícím věkem najdu v paměti alespoň částečky smyslu mého tříletého bytí v mateřské škole, tam ve slepé uličce za kostelem svatého Vojtěcha v Praze, Žofín, co by kamenem dohodil. Nic, jen tu a tam střípky. Záblesky vědomí, že mě tam maminka či babička skutečně vodily... Vím já, čemu jsem se ve školce přiučil a co jsem se měl už tehdy odnaučit? A co jsem si měl v dobách pochmurných dobrého z této instituce odnést? Snad víru v upřímnost a v nezištné, opravdové kamarádství. Pravdě mě učili spíš doma.

Jako by to bylo včera, tak ten život letí... Léta si říkám, kdyby tak šlo vrátit čas a usednout znovu do školních škamen mezi kamarády sedmáky nebo osmáky, ale do školky...

► Vzpomněl jsem oněch prchavých okamžiků mých předškolních let před pár dny a přišlo mi až nepatřičné kráčet chodbami dětsky vyšňožené budovy velkopopovické školky, poslouchat před devátou ranní štěbetání všech těch „Červeňášků“, nebo ze dveří opodál možná zrovna „Zeleňášků“. Co se právě teď za těmi dveřmi děje, paní ředitelko?

PD: „Děti mají prostor pro své hry, které si samy vyberou. Některé dají přednost vytváření fantazijních výtvarů z různých stavebnic, jiné si hrají na lékaře, rodinu, vaření, další si hází s míčem, kreslí, modelují... Možná, že se už některé děti s paní učitelkou věnují rannímu cvičení. A ty nejmenší? Už pozapomněly na pláč, jenž je po odloučení od maminek ještě někdy na začátku školního roku sem tam přemáhal a zpoza dveří tříd se ozýval.“

► Předpokládám, že i vaše první kroky do společenského života vedla školka. A že si, na rozdíl ode mne, vzpomenete.

PD: „Ano, vzpomínám. Do školky jsem chodila ráda. Našla jsem si tam první opravdové kamarádky a naše přátelství přetrvává dodnes. Dokonce si pamatuji na první pusy od Járy...“

► Čím to, že vás, zlákala profese právě společenství předškolních dětí?

PD: „O této profesi jsem začala uvažovat po narození vlastních dvojčat. Při zaměstnání jsem získala potřebnou kvalifikaci a po ukončení mého studia právě ve Velkých Popovicích potřebovali učitelku. Tím jsem si začala plnit svůj sen. Uvědomuji si, jak je velmi důležité zpestřit dětem dětství. Když dnes dítě vstupuje do života, pohybuje se vlastně ve světě

mezi dospělými lidmi a současnými technologiemi. V mnoha případech teprve ve školce navážou první vztahy mezi vrstevníky. Přejí si, aby děti od nás odcházely šťastné, spokojené a obohacené o skutečná přátelství.“

► Před časem jste hledali novou paní učitelku. Zaujalo mě, že pedagogické vzdělání není podmínkou. Ano, věřely vztah k dětem, spolehlivost, pracovat srdcem s využitím hlavy a selského rozumu, komunikace s rodiči, tomu všemu rozumím...

PD: „Práce s dětmi, které reagují bezprostředně na všechny podněty, je velmi různorodá, zajímavá, ale též nesmírně náročná. Jak jistě víte, nebyla doposud ani náležitě finančně oceněna. Mnoho mladých učitelů se po vystudování proto věnuje jiné profesi. Stává se, že učitelku sháníte neprodleně, takže z požadavků na kvalifikaci prostě slevíte.“

„Dětem vytváříme dostatečný prostor a čas na vlastní potřeby.“

► Tak mě napadá – mohl by se ucházet o místo v mateřské škole učitel? Není zájem nebo je v této fázi výchovy důležitější jakési suplování maminky?

PD: „I učitel, proč ne, ale nikdy jsem se s učitelem ve školce nesetkala. Myslím si, že absence mužské přítomnosti ve školkách je velká škoda, protože by mezi paní učitelky, děti i rodiče mohl vnést nový vítr.“

► Osnovy dnešní předškolní výchovy v mateřských školách, to je jistě obsáhlá studie, jak vštípit do povědomí dítěte prvotní informace o tom, co je a co není slušné chování, co je v životě každého z nás důležité, vztah k bližnímu, k přírodě a k její ochraně, kdy se učit a kdy si hrát. Jsem ještě ve školce nebo už bloudím ve škole?

Osobnost: Petra Dudová

- > Pět let učitelka v MŠ Velké Popovice, z toho dva roky jako zástupkyně ředitelky
- > Od 14. 10. 2019 ve funkci ředitelky MŠ VP
- > Je vdaná a má dvojčata (dcery Valérie, Amálie)
- > Zálaby: dobrovolný hasič SDH Zbořený Kostelec, pěší turistika

PD: „Je to pravda, na děti jsou celkově vytvářeny vysoké nároky. Proto upřednostňujeme prožitkové učení, učení hrou a praktickými činnostmi rozvíjíme samostatné a zdravě sebevědomé děti. Naši snahou je položit základy vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb.“

► A co všechny ty výlety do přírody, besídky, divadlo, plavání, hudební, pohybové ba i kroužky anglické? To my jsme měli tenkrát, pokud mě paměť nešálí, takříkajíc lehárko.

PD: „Umožňujeme dětem i rodičům různorodost činností ve školce, která vede k lepším výsledkům. Děti by měly mít na výběr, kterým směrem se vydat a rozvíjet nejvíce to, co jim jde a baví je. Kroužek angličtiny u nás neprovozujeme, o ostatní se staráme v rámci vzdělávacích aktivit. Ve spolupráci s rodiči umožňujeme dětem i první krůčky na bruslích na místním zimním stadionu, lyžování na Chotouni, In-line bruslení nebo tvoříme a podporujeme rozvoj jemné motoriky v keramické dílně ZUŠ.“

► Chvilky s hrošíkem Logopedikem jsou patrně jednou z vašich priorit, neboť jazykové defekty u dětí jsou dnes všeobecně častějším jevem než v minulosti. Čím to?

PD: „Příčiny různých vad řeči je možné hledat např. v dědičnosti, předčasném narození, poruchách centrální nervové soustavy, sluchu či zraku nebo v zanedbávání či naopak přehnaných nárocích na dítě. Nejčastější vadou řeči je patlavost, takzvaná dyslalie, kdy dítě špatně vyslovuje některé hlásky. Důležité je navštívit logopeda včas, protože s přibývajícím věkem dítěte se nesprávná výslovnost fixuje. Ve školce máme ‚Chvilky s hrošíkem Logopedikem‘, kdy s dětmi procvičujeme mluvidla, provádíme dechová cvičení a opakuje si básničky na určitou hlásku.“

„Myslím si, že absence mužské přítomnosti ve školkách je velká škoda.“

► **Co jsem mezi aktivitami či kroužky nenašel je ten taneční...**

PD: „Ale naše děti tančí, jen se přijdte někdy podívat. Připravujeme taneční vystoupení na vánoční besídky, loučení s předškoláky a podobné akce. Vše je v kompetenci paní učitelek jednotlivých tříd. V minulosti naše děti vystupovaly a určitě budou rády tančit např. na jarním plese nebo na trzích v místním pivovaru.“

► **Když vám utkvělo ono políbení od Járy...jak chápou dnešní dítko to, čemu se říká mezilidské vztahy? Jak mezi nimi vznikají vztahy, city?**

PD: „V naší mateřské škole panují přátelské vztahy, a to má vliv na celkovou atmosféru klidu a pohody nejen u dětí, ale i kolektivu zaměstnanců. Vytváření harmonického prostředí pro děti je našim hlavním cílem. Pokud dítě pomůže kamarádovi bez toho, že by čekalo pochvalu nebo odměnu, vnímá prosociální chování přirozeně. To děti naučíme nejlépe vlastním příkladem. Děti se chovají tak, jak to vidí u nás.“

► **Zaslechl jsem onehdy od jedné maminky, že okolo jejího kluka se ve školce všechno točí. Prvotní známka vůdčího typu?**

PD: „Rozdíl ve vzhledu, chování či tělesné obratnosti většinou děti dobře přijímají. Výjimečně se setkáváme s tím, kdy jedno, zpravidla neklidné, temperamentní či agresivnější dítě, ubližuje ostatním. Paní učitelky proto dětem srozumitelně vysvětlují, opakují a prohlubují porozumění pravidlům vzájemného chování. K takovým základním normám využívají obrázkové materiály (piktogramy) např.: ‚půjčujeme si hračky‘ nebo ‚chováme se k sobě jako kamarádi‘ a podobně. Ve školce máme heterogenní třídy, díky kterým se pozitivně vytváří mezilidské vztahy a city. Starší děti pomáhají mladším, hrají si s nimi, neubližují...“

► **Ted jsem si vzpomněl. Vidím se v jídelně nad talířem něčeho dobrého. Chuť k jídlu, ta mi tedy zůstala dodnes. Budoucí gurmány jistě snadno odhalíte, stejně jako ty, co se v jídlu nimrají. Jak zařídit, aby se odebrali ke spánku najednou?**

PD: „Dětem vytváříme dostatečný prostor a čas na vlastní potřeby. Do snědení celého jídla nikdy nenutíme, vždy jen chceme, aby ochutnalo. Mnohokrát jsme se setkali s tím, že na první pohled jídlo odmítalo a po ochutnání si šlo dokonce přidat. To nám dělá velkou radost. Získaly jsme od hygieny výborné hodnocení jídelníčku za zdravé a tradiční stravování, které připravuje paní Květoslava Novotná.“

► **Mimochodem, spaní ve školce, toť problém školek vždy a všude. Někdo si rád pospí, jiný ne a ne usnout. Co s tím? Jeden by řekl, že po takovém dopoledním výšlapu a dobrém obědě spánek děti do postýlek přímo zažene.**

PD: „Po přečtení pohádky většina dětí usne. Ti, kterým se spát nechce, se věnují klidovým činnostem např. přípravě na školu, grafomotorickým cvikům, prohlížení obrázkových knih a encyklopedií.“

► **Báječnou tradici vidím v každoročním loučení s předškoláky. Disco, bojovka, pak ta noc ve škole, strašidla, dokonce i meditace. To je tedy dobrodružství jako hrom a k tomu ty prvotní lásky...**

PD: „Ano máte pravdu, rodiče, děti, ale i přátelé školky se každoročně těší na ‚Loučení s předškoláky‘, které probíhá v areálu MŠ jako zahradní slavnost. Děti předvedou svá připravená vystoupení a rodiče jsou na svá dítka patřičně pyšní. Pokud máte na mysli ‚Noční spaní‘, které připravujeme pouze pro děti odcházející po prázdninách do základní školy, to je akce, která je každý rok odlišná s různými programy, které...promiňte, víc nemohu prozrazovat, chápete?“

„Umožňujeme dětem i rodičům různorodost činností ve školce, která vede k lepším výsledkům.“

► **Naprosto, tajemství z nejtajnějších...**

Ti největší brány školky opouštějí, ti nejmenší přicházejí v doprovodu rodičů k zápisu a prohlédnout si budoucí – jak to jen nazvat – první opravdické branky do života? Pokud s rodiči přijdou, jak se chovají?

PD: „Proces adaptace začíná opravdu už při zápisu do mateřské školy a současně i v den otevřených dveří. Rodiče si mohou prohlédnout celou školu a pohrát si s dětmi tam, kde se cítí nejlépe. K dítěti, které nastupuje do školky, je nutné přistupovat individuálně,

s ohledem na jeho potřeby. Paní učitelky se snaží vytvářet pohodu, příznivou atmosféru. Dítě přijímá pozitivně, poskytuje mu citovou oporu, nenásilně ho seznamují s prostředím, režimem, kamarády a ostatním personálem. Důležitá je empatie a citlivý přístup.“

„Pobyt ve školce je pestrou mozaikou spontánních her.“

► **Program aktivit ve školce je natolik pestrý, že se děti zastaví asi jen při jídle a odpoledním odpočinku. Kdy pro ně ale začíná skutečně cílená příprava na všeobecné vzdělávání, dá-li se to tak říct? Historie a současnost, hudba (míním tu vážnou), manuální zručnost, vlastenectví...**

PD: „Pobyt ve školce je pestrou mozaikou spontánních her, a takzvaně řízených aktivit. V nich se prolínají ony všeobecné vzdělávací činnosti (hudební, pohybové, výtvarné, literární, dramatické, matematické i rozvoj poznání. Při každodenním pobytu venku na zahradě i na vycházkách do přírody děti poznávají a seznamují se s okolím mateřské školy a získávají kladný vztah k přírodě a zdejšímu Ladovu kraji.“

► **Na jaké úrovni je součinnost vaší školky a zdejší školy a co se pod tím pojmem skrývá?**

PD: „Zástupci základní školy pro naše děti připravují pravidelně Mikulášskou nadílku a Den dětí na místním fotbalovém hřišti. Každý rok před zápisem do školy se jdou budoucí školáci podívat na průběh vyučování v přípravné třídě a prvních třídách. Děti si mohou sednout do školních lavic a předvést učitelce, co se naučily. V tomto směru připravujeme s paní ředitelkou Mgr. Lucií Fuskovou nový projekt.“

► **Kdo všechno podporuje činnost školky a jaké vztahy máte s vedením obce?**

PD: „Podpořit školu může takřka kdokoli. Vztahy s vedením a zástupci obce jsou, myslím si, na kvalitní, standardní úrovni. Společně plánujeme rekonstrukci školky, včetně kuchyně, abychom zvelebili prostředí dětem, rodičům i zaměstnancům.“

► **Jaké jsou vaše osobní cíle ve funkci ředitelky školky?**

PD: „Mým cílem je být vzorem pro ostatní, příkladem pro děti, nikoho nezklamat a vše zvládnout. ☺ To nejdůležitější pro mě je především spokojenost našich dětí a rodičů. A co přeji sama sobě? Osobní spokojenost, radost z vlastního života, pocit prožívaného štěstí, radosti a zdraví.“

Děkuji Vám za rozhovor. ■